

РЕЦЕНЗИЯ

ОТНОСНО: КОНКУРС ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА НАУЧНО ЗВАНИЕ
„ПРОФЕСОР” ПО НАУЧНАТА СПЕЦИАЛНОСТ „СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И ФАРМАЦИЯТА” С ЕДИНСТВЕН
КАНДИДАТ
ДОЦ. Д-Р АНЖЕЛИКА СПАСОВА ВЕЛКОВА, ДМН

Рецензент: проф. д-р Елена Младенова Шипковенска, дм,

Конкурсът за професор по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” е обявен от МУ - Плевен за нуждите на катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология” към Факултет „Обществено здраве”, МУ – Плевен, ДВ. Бр. 27/03.04.2012 г. Участва само един кандидат доц. д-р Анжелика Спасова Велкова, дмн, която понастоящем е Зам.ректор по европейска интеграция и международно сътрудничество при МУ- Плевен.

Рецензията ми върху представената от кандидатката информация, подкрепена с необходимата документация ще представя съобразно единните държавни изисквания и Правилника за развитие на академичния състав на МУ- Плевен в следните 3 направления: *общи изисквания, научно-изследователска и учебно-преподавателска активност.*

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

1. Доц. Велкова е завършила Висше медицинско образование във ВМИ – Плевен с отличен успех през 1988 г. Диплома № 001690.
2. Последователно преминава всички степени на асистент в Катедрата по Социална медицина на ВМИ- Плевен (от 1989 – 2003г.)
3. Притежава образователна и научна степен „Доктор” от 2001 г. и „Доктор на науките” от 2012 г., по научна специалност 03.01.53 „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”.
4. През 2003 г. е избрана за доцент. Свидетелство № 22134.
5. Доц. Велкова има призната специалност по „Социална медицина и организация на здравеопазването” (1993г.).
6. От 2005г. е избрана за Ръководител на Катедрата по Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология” към Факултет „Обществено здраве”, МУ – Плевен.
7. В периода 2005-2009 г. е Зам. Декан на Факултета по обществено здраве към МУ- Плевен. В този период доц. Велкова е председател

- на Комисиите за изготвяне на проекти за начална акредитация на трети факултет на МУ-Плевен - „Здравни грижи” и за специалности от регулираните професии „Медицинска сестра” и „Акушерка”, както и за програмна акредитация на специалностите от професионално направление „Обществено здраве”. Тя има значителен принос в тяхното утвърждаване и развитие.
8. От 2009г. до сега е Зам.ректор по европейска интеграция и международно сътрудничество при МУ- Плевен. Доц. Велкова е председател на Комисията по етика на научно-изследователската дейност при МУ-Плевен в периода 2004-2012 г. Тя е автор и съавтор на 6 стандартни оперативни процедури за етична оценка, които се прилагат и в МУ-София.
 9. Доц. Велкова е преминала през разнообразни форми на следдипломна квалификация и специализации у нас и в чужбина, сред които: магистърска програма по епидемиология на общественото здраве в Еразмус Университет, Ротердам, Холандия (1994-95 г.), Епидемиология на рака във Великобритания (1995 г.); епидемиология на стареенето (1997 г. – в Белгия); Курс по болничен мениджмънт – 175 ч. в рамките на проект на Световната банка, Курс по приложно обществено здраве (2008 г. – Холандия), Курс по управление на европейски проекти в Белгия ; курс по „Университетски системи за качество” и др.
 10. Тя е с богат международен и експертен опит: член е на EURNA (Европейска асоциация по обществено здраве), ЕНМА (Европейска асоциация по здравен мениджмънт), член на Съюза на учените в България, Председател е на Националната мрежа по глобално здраве.
 11. Владе отлично английски език. Има висока компютърна грамотност.
 12. Доц. А. Велкова е предоставила коректно и прецизно набор от документи съгласно ЗРАС и Правилника на МУ- Плевен за придобиване на научно звание „професор”.

ИЗИСКВАНИЯ, СВЪРЗАНИ С НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

1. Общият брой на публикуваните научни статии, несвързани с дисертационните трудове, в български и чужди списания – 74 броя; в научни сборници, отпечатани в пълен текст – 25 или общо публикации – 99 броя (при изискване 50).
2. Отпечатани в международни научни списания - 13 (при изискване - 7), от които с IF - 3.
3. Учебници, учебни ръководства, глави от учебници – 6.
4. Монографии – 2.
5. Участия във форуми с научни съобщения (с резюме) – 80, от които в чужбина – 28.

6. Самостоятелни или първи автор – 25 (общо, вкл. резюмета от участия в научни прояви в чужбина).
7. Научни публикации преди избора за доцент (общо, вкл. резюмета от участия в научни прояви в чужбина) – 36.
8. Научни публикации след избора за доцент (общо, вкл. резюмета от участия в научни прояви в чужбина) – 99.
9. Разпределението на публикациите по години е доста равномерно, което говори за целенасочено и добре планирано научно развитие на кандидата.
10. Импакт фактор (общ) – 32,512 (при изискване – 10)
11. Цитирания на несвързаните с дисертациите научни трудове по официална цитатна справка на ЦМБ – София: 36 в български източници и 61 – в чуждестранни, което е безспорно доказателство за полезност на получените научни резултати.
12. Научните публикации третират актуална тематика : Здраве, здравно обслужване и социални проблеми на старите хора; Предотвратимата смъртност като индикатор за дейността на националните здравни системи; Клинична епидемиология и Медицинско образование и квалификация.

Обща характеристика на научната и научно-приложната дейност на кандидата

Рецензираните трудове и произтичащите от тях приноси основно са в областта на конкурсната специалност. Научните статии и доклади са публикувани в авторитетни списания у нас и в чужбина: Социална медицина, Здравен мениджмънт, Акушерство и гинекология, Обща медицина, Асклепий, Ендокринология, Българска кардиология, Ревматология, Медицина и фармация, Acta Medica Bulgarica, Scripta Scientifica Medica, Kluwer Academic Publisher, Int J Epidemiol., Jurnal of BUON, J. Dermatolog Treat, Gynecol Surg., Офталмология и др.

Научно-приложната дейност на кандидата може да бъде систематизирана в следните главни направления:

1. Здраве, здравно обслужване и социални проблеми на старите хора

Този раздел включва публикации (статии, доклади, глави от учебници и монография, съобщения на конгреси и конференции) представени в списъка от научните трудове под следните номера: (№№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 14, 15, 19, 24, 25, 28).

1.1. Проведено е първото у нас кохортно епидемиологично проучване върху физическото и психическо здраве на старите хора, живеещи сами в селата.

1.2. Приложен е валидизиран генеричен въпросник SF- 36 за измерване качеството на живот на старческата популация.

1.3. Определено е потреблението на здравна помощ и клиничния профил на пациентите над 70-годишна възраст. Предложен е алгоритъм за

прилагане на функционален подход и е изграден рисков профил на старите хора, подпомагащи работата на общопрактикуващите лекари. Доказано е значимо различие между потребностите от социална помощ на мъжете и жените.

1.4. Резултатите представляват надеждна методологична база за по-нататъшни задълбочени проучвания на социално-икономическите и поведенчески детерминанти на здравето на самотно живеещите възрастни хора.

2. Предотвратимата смъртност като индикатор за дейността на националните здравни системи

Този раздел е най-значимият в творчеството на доц. А.Велкова и включва дисертационния труд от 2012г. и 8 публикации с номера: (№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,)

2.1. Извършен е цялостен анализ на теоретичните основи на използваните методи за оценка на “Предотвратимата със здравни интервенции смъртност”. Въз основа на анализ на 48 публикации за периода 1970-2005 г. са проследени основните моменти в развитието на понятието ПЗИС и се представя еволюцията на списъците с предотвратими причини за смъртност. Изследователите са за първи път проблемите на предотвратимата смъртност във всички страни от Централна и Източна Европа и страните от Западна Европа, при единна методика на изучаване, за дълъг период от време (25-годишен период), с общ критерий за сравнение на дейността на националните здравни системи.

2.3. Приложените методи на анализ позволяват да се определи количествено резултатът от подобряване на ефективността на предоставяните здравни услуги и на здравната политика при използване за стандарт средното ниво на ефективност на западноевропейските страни, членуващи в Европейския съюз преди разширяването му от 2004 г.

2.4. Идентифицирани са няколко модела на промяна в ГПЗЖ₇₅ поради ПЛС за отделните СЦИЕ, които влияят при определяне на приоритетите на здравната политика и здравната помощ в тези страни.

2.5. Кандидатката разработва многоаспектно проблем с висока практическа значимост за общественото здравеопазване. Тя се представя като един от водещите стратегически анализатори в Европа по проблемите на предотвратимата смъртност, търсеща взаимовръзките на здравната система в широкия контекст на социалната макросистема.

3. Клинична епидемиология

Съвместно с лекари клиницисти са провеждани дългогодишни епидемиологични проучвания в областта на онкологичните заболявания, метаболитни, кардиологични, травматологични и т.н.

(№№5,6,8,9,16,17,18,20,21,23,34,36,39,44,52,55,58,60,61,67,68,76,117,120, 122,125,128,129,131).

3.1. Определена е необходимостта от провеждане на адювантна химиотерапия при пациентки с рак на млечната жлеза без метастази в

аксиларните лимфни възли (N/ (-), но с неблагоприятни други прогностични фактори (T>2 см, естрогенрецептори (-), II и III степен грейдинг).

3.2. Направен е сравнителен анализ на преживяемостта на пациентите с диагноза лимфом със стомашна локализация, провели химиотерапия с предшестваща стомашна резекция (Billroth I или Billroth II) спрямо групата болни, провели самостоятелна химиотерапия.

3.3 Преценена е надеждността и валидността на клиничното и ултразвуковото изследване за ранна диагностика на дисплазията на тазобедрената става и е препоръчан ултразвуковият метод за извършването и. 3.4. Проучени са рисковете за раждане на недоносени деца.

3.5. Идентифицирани са проблеми, свързани със своевременността и достъпа на пациентите с остър миокарден инфаркт до медицинска помощ. Доказана е ефективността от ранното тромболитично лечение (до втория час) при ОМИ. Акцентира се на необходимостта от нови терапевтични подходи, и особено от интеграция и координация на извънболничната и болничната помощ, поставящи пациента в центъра на интегрираните здравни дейности.

4. Медицинско образование

Проучени са характеристиките на учебния процес в медицинското висше училище. Установени са най-честите практически проблеми при оценяването и контрола на студентите, както и трудностите в тяхната практическа реализация. Предлагат се адекватни мерки за тяхното следдипломно продължаващо обучение (№ 31,59,84,85,112,113).

Като обобщаваща характеристика за всички научни трудове заслужава да се подчертае, че те са подготвени изключително старателно, придружени със съответен табличен материал и графични изображения, подходяща и правилно оформена библиография. Голямото разнообразие на тематиката на научните трудове, съответства на основните области на научната специалност. В повечето публикации се отразява дългогодишния труд на авторът. В извършените изследвания широко са използвани методите на системния анализ, документален метод, социологични, модерни статистически и епидемиологични методи и т.н.

Прави впечатление умението на доц. Велкова да планира и организира изследвания, да прави задълбочени анализи и да извлича убедителни изводи в областта на организацията и управлението на здравеопазването и приложната епидемиология.

Отражение на научните публикации на кандидата в нашата литература.

Несвързаните с дисертационните трудове научни публикации са цитирани 97 пъти, което свидетелствува за добрата познаваемост на автора.

Освен посочената изследователска дейност кандидатът участва в изпълнението на 5 научно-изследователски проекти за периода 2005-2012 г.

ИЗИСКВАНИЯ, СВЪРЗАНИ С УЧЕБНО ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

1. Кандидатът изнася лекции (на български и английски език), води упражнения и участва в изпитни комисии по целия спектър от дисциплини: социална медицина, епидемиология на здравето, промоция на здравето, стратегии за промоция на здравето, медицинска социология.
2. Учебната натовареност (лекции, упражнения, изпити), излиза далеч от рамката на нормативните изисквания – 2009/2010 (825ч.); 2010/2011(829ч.); 2011/2012 (812 ч.).
3. Доц. А.Велкова разработва и участва в създаването, както и в последващото актуализиране на учебни програми (на български и на английски език), включени в нейната преподавателска дейност.
4. Кандидатът е автор на 2 монографии и съавтор в 6 учебника и ръководства.
5. Под научното ръководство на доц. Велкова са разработени 19 магистърски тези по Обществено здраве и здравен мениджмънт и 26 - по Управление на здравните грижи.
6. Доц. Велкова е била научен консултант при разработването на 15 дисертации за образователна и научна степен „Доктор” на докторанти от МУ-Плевен от различни научни специалности.

Лични впечатления

Имам отлични лични впечатления от доц. А.Велкова от много нейни изяви като рецензент, експерт и изследовател. Тя се ползва с авторитета на опитен и уважаван от колегите си ръководител и преподавател. Ерудиран изследовател и преподавател, тя е търсена от лекари и други здравни професионалисти за методична и консултативна помощ.

Критични бележки -- нямам.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на всичко изложено по-горе категорични считам, че доц. д-р Анжелика Велкова, дмн отговаря напълно на условията на чл.73 на ЗРАСРБ, като надхвърля заложените качествени и количествени показатели за развитие на академичния състав, посочени в Правилника на МУ-Плевен за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР”:

* Има защитена дисертация за доктор на науката през 2012 г.

- * Заема академичната длъжност „доцент” от 2003г.
- * Утвърден учен, експерт с голямо признание в областта на социалната медицина, епидемиологията на хроничните неинфекциозни заболявания, социалната геронтология и промоцията на здравето (цитирана е в 36 български източници и в 61 – чуждестранни, което е безспорно доказателство за познаваемост на кандидата в научните среди (наши и чужди).
- * Предоставената информация показва висока, системна активност – 135 научни публикации, вкл. резюметата от участие в научни форуми в чужбина. Импакт фактор (общ) – 32,512.
- * Отличен преподавател с висока учебна активност, излизаща извън рамката на посочените количествени критерии.

Като имам предвид педагогическите качества и умения, дългогодишния опит при обучението на студенти, високата стойност на научните постижения, категорично считам, че доц. д-р Анжелика Спасова Велкова, дмн, отговаря напълно на всички изисквания за придобиване на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” за нуждите на катедра „ Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология” към Факултет „Обществено здраве”, МУ – Плевен и изразявам горещата си подкрепа на кандидатурата ѝ.

15.07.2012 г.
София

Рецензент:
(Проф. д-р Е.Шипковенска, дм)